

observant

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT — JAARGANG 44 / 21 SEPTEMBER 2023

Nr3

Impact

Ambtenaren kunnen nu snel bepalen of een wet gevolgen heeft voor de **grensregio**. Met dank aan ITEM.

P. 4

Taalbeleid

Binnen de UM zijn de meningen verdeeld over de (gewenste) voertaal van opleidingen en de breder discussie over internationalisering.

"Ik hoop niet dat het leidt tot **polarisatie**." P. 5

P. 6-7

Vorig jaar pleegden ruim 200 studenten plagiaat

Tweehonderd Maastrichtse studenten kopieerden passages uit andermans werk zonder de bron te vermelden of leverden teksten in die door AI zijn gemaakt. Dat blijkt uit de jongste plagiaatcijfers van de Maastrichtse examencommissies.

Studenten van de faculteit Arts & Social Sciences (FASoS) gingen vaak over de schreef; 89 van hen zijn bestraft vanwege plagiaat, zegt Jo Wachelder, hoofd examencommissie. "Dat kan onder meer via een formele waarschuwing of uitsluiting van toetsen. Dat hangt af van de ernst, de omvang en van het aantal keren dat de student heeft geplagieerd."

Van de 89 FASoS-studenten die hun boekje te buiten gingen, leverden er 25 teksten in die door AI waren gegenereerd. Wachelder: "Vaak vallen deze studenten door de mand omdat de literatuurverwijzingen niet kloppen. ChatGPT verzint die in veel gevallen."

In totaal zijn ruim tweehonderd studenten aan de UM bestraft

voor plagiaat. Een exact aantal valt niet te geven, omdat sommige examencommissies plagiaat en fraude niet afzonderlijk registreren, maar op één hoop gooien. Het aantal 'plagieerders' aan de UM is hoger dan ooit. In 2002 waren het er negentig, in 2012 145. Het werkelijke aantal ligt altijd hoger, omdat studenten trucs verzinnen om de antiplagiatsoftware te misleiden en omdat niet alle docenten plagiaat melden. Sommigen laten het bij een donderpreek.

De faculteit Health, Medicine and Life sciences tikte vorig jaar 49 studenten op de vingers, meest gezondheidswetenschappers (23). Bij Psychologie en neurowetenschap waren het er twintig. De economen en de juristen maken geen onderscheid tussen plagiaat en fraude. SBE bestraft vorig jaar 93 studenten, en rechten 101; meestal werd hun werk ongeldig verklaard. Bij fraude draaide het vaak om spieken via het mobieltje of de smartwatch. De faculteit Science & Engineering (FSE) herbergt de University Colleges in Maastricht en Venlo, en het Maastricht Science

Program, die nog niet over actuele cijfers beschikken. In het academisch jaar 2021/22 betrapten ze samen 76 studenten, die fraudeerden dan wel plagieerden.

In de andere opleidingen van FSE komt het stiekem kopiëren van teksten weinig voor, vorig jaar waren het er vier. Wat wel vaak voorkomt is een andere vorm van plagiaat: het knippen en plakken van programmeercode. Die plukken studenten van het internet of besteden die uit aan AI. Dit gebeurde vorig jaar 22 keer.

Eind 2022 sjoemelden maar liefst tachtig studenten tegelijk met computercodes. Dat gebeurde in de opleiding Business Engineering, voor SBE- en FSE-studenten. De opleiding valt onder de examencommissie van SBE. De toets is toen ongeldig verklaard.

Maurice Timmermans

Lees op pagina 6-7 over de nieuwe plagiaatsoftware van de UM

WWW.OBSERVANTONLINE.NL

observantUM

observant_um

facebook.com/ObservantUM

Riki Janssen

Ik was zeven. Bij de kleine supermarkt in de Kerkstraat van mijn dorp had ik al vaker Bazooka's zien liggen: een kleine roze rechthoekige kauwgum omwikkeld met een rood-wit-blauw gekleurd papiertje én een grappig stripje. Op een dag stond ik na school eerst een tijd voor de etalage te dralen voor ik de stap naar binnen waagde. Ik liep door de gangen met allerlei etenswaar naar de plek waar de Bazooka's me verleidelijk aankeken. Ik pakte er een, kneep mijn hand dicht en liep met kloppend hart de deur uit. Of ik er vervolgens van genoot, kan ik me niet meer herinneren. Wel dat ik bijna een hartverzakking opliep en nog dagen, zelfs weken erna niet langs die winkel durfde te lopen, bang dat ze aan me zouden zien dat ik een kauwgum van 5 cent had gestolen.

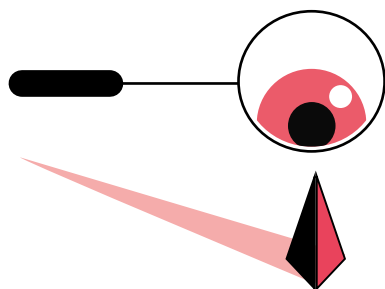
redactioneel

Gestolen: een Bazooka

Die angst is me mijn leven lang bijgebleven. Het heeft een 'braverik' van me gemaakt als het gaat om pikken, afkijken of plagiaat plegen. Ik krijg al de zenuwen én een rood hoofd bij het idee alleen. Dus nee, ik heb zover ik weet nooit afgekeken of een werkstuk of paper heel of half overgeschreven. Nu waren in mijn studententijd ChatGPT of andere AI-gereedschappen die een student in kan zetten nog toekomstmuziek. Maar ik vermoed dat ik ze ook niet zou gebruiken, alleen al uit angst om gesnapt te worden. Dat lijkt me de hel. Ik zou me kapot schamen. Dat niet iedereen daar zo bang voor is, blijkt uit het aantal frauderende studenten dat de afgelopen tijd tegen de lamp liep. De examencommissies van de verschillende faculteiten telden het afgelopen jaar alleen al zo'n 200 plagi-

aatplegers, achterhaalde redacteur MT. De kans is groot dat de cijfers in dit nieuwe studiejaar snel zullen oplopen want de UM beschikt sinds deze maand over plagiaatsoftware die én sneller is dan de vorige, én minder steken laat vallen, én bovendien misbruik met ChatGPT en AI kan onderscheppen. Dus ChatGPT je essay laten schrijven? Of een medestudent voor een aardig sommetje inhuren als ghostwriter? Of hele pagina's bij elkaar plakken en knippen? Een kauwgummetje achterover drukken is er niks bij. En het kan je duur (tot aan diplomaontzegging toe) komen te staan.

Wekelijks schrijft de hoofdredacteur van Observant over de belevenissen op de redactie.

splinters

Een grappig voorval, een opvallend nieuwtje, iets interessants wat elders in het land gebeurde: het staat in deze rubriek. Bijdragen van: Lotte van de Loo, Dennis Vaendel, Simon Wirtz, HOP

Papier hier

Niet alle afgestudeerden aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) hebben na hun ceremonie deze maand het spreekwoordelijke 'diploma *in the pocket*'. Door het wereldwijde papiertekort kan de RUG namelijk niet alle diploma's printen, meldt zusterblad *Ukrant*.

De universiteitskrant heeft een felicitatiemail in handen die een bachelorstudent ontving. Daarin werden hem drie opties voorgeschoteld. Zo kan de student naar de reguliere ceremonie in oktober gaan met familie en vrienden, maar dan ontvangt hij geen diploma. Een tweede mogelijkheid is de viering uitstellen naar de eerstvolgende gelegenheid in maart, dan wel mét een geprint diploma. De laatste optie: het diploma ophalen bij de studentenadministratie zodra het geprint is, maar daarmee de ceremonie overslaan.

In Maastricht hoeven afgestudeerden niet te vrezen. De UM verwacht geen problemen door papiertekort, laat een woordvoerder desgevraagd weten.

Prijs voor verveling

Verwacht je een saai college? Dan is de kans groter dat je je gaat vervelen, blijkt uit onderzoek dat vorige week werd onderscheiden met een van de Ig Nobelprijzen. Deze gaan jaarlijks naar onderzoek dat je eerst laat lachen en dan doet nadenken; een vrolijke variant op de Nobelprijzen. De prijs voor het onderwijs ging onder anderen naar de Nederlander Wijnand van Tilburg, die ook echt in Tilburg heeft gestudeerd en in Ierland promoveerde op verveling. Hij werkt nu in Engeland aan de universiteit van Essex.

Samen met collega's bestudeerde hij onder meer een *self-fulfilling prophecy*: als studenten denken dat ze zich gaan vervelen, gebeurt dat dan inderdaad vaker? Ja dus. Daarnaast wilden ze weten wat er gebeurt als studenten denken dat hun docenten zich vervelen. Dat blijkt geen stimulerende invloed te hebben. Overigens is verveling niet altijd slecht, vertelde Van Tilburg aan het begin van de coronapandemie aan universiteitsblad *Univers*. Wie zich verveelt, wil namelijk iets zinnigs gaan doen en is meer bereid anderen te helpen.

Krimpene oma's

Deze maand stelt UM-onderzoeker Kasper Bormans in Leuven meer dan 800 kindertekeningen tentoon. Maar niet van zijn eigen kinderen. De tekeningen, die eerder als onderdeel van de reizende tentoonstelling 'Wat Alz - van Oei tot Waw' ook al in Tilburg te zien waren, zijn de resultaten van Bormans' onderzoek naar de mentale leefwereld van kinderen.

De wetenschapper bezocht tijdens de coronatijd verschillende scholen en vroeg kinderen om oudere mensen te tekenen. Het viel hem op dat de kinderen vóór de lockdown hun grootouders veel groter tekenden dan tijdens de periode waarin ze afstand moesten houden tot hen, vertelt de wetenschapper tegen *De Limburger*. Ook de inhoud veranderde: kinderen die eerst actieve ouderen tekenden, maakten bij de tweede ronde een tekening van bijvoorbeeld een 'oude man die televisie kijkt'. "Maar we trokken er ook een hoopvolle les uit: dat je de mentale leefwereld van kinderen wel degelijk kunt veranderen. Covid heeft dat in negatieve zin gedaan, maar positieve interventies, waarbij je kinderen in contact brengt met bewoners van woonzorgcentra, kunnen dat ook."

Stijging eerstejaars UM vooral door nieuwe bachelor Computer Science

De Universiteit Maastricht verwelkomt weer meer studenten dan vorig jaar. De nieuwe bachelor Computer Science maakt een klapper met driehonderd eerstejaars. Wat het aandeel internationals betreft: ook dat neemt wederom toe.

Zo'n 22.500 studenten lopen er momenteel rond aan de Universiteit Maastricht. Dat zijn er meer dan vorig jaar, maar de groei is niet heel sterk, aldus woordvoerder Koen Augustijn. Slechts 2 procent. Wel benadrukt hij dat het voorlopige cijfers zijn die "tot voorzichtigheid nopen. Er verschuift op het laatste moment altijd nog het een en ander." Studenten melden zich vaak aan bij meerdere instellingen. Pas halverwege het academisch jaar stroomden de cijfers meer met de werkelijkheid.

De instroom (eerstejaars) aan de UM stijgt met 6 procent; hoe de verhouding tussen de bachelor- en masteropleidingen ligt, is nog niet duidelijk. De aanwas is vooral te danken aan de nieuwe opleiding Computer Science. Zo'n driehonderd studenten hebben zich daarvoor aangemeld. Voor de faculteit Science and Engineering is het daarmee meteen de 'populairste' studie. Andere opleidingen, zoals Data Science and Artificial Intelligence, Business Enginee-

ring en de University Colleges, tellen minder nieuwelingen (moet wel gezegd: de Colleges hanteren selectie).

Tegelijkertijd staat daar ook een daler tegenover: er zijn minder eerstejaars Biomedical Sciences (BMS), 'slechts' 175, terwijl het er voorheen ruim twee keer zoveel waren. Omdat er zoveel interesse was voor deze studierichting – en alle andere BMS-opleidingen in Nederland met een numerus fixus werkten – besloot het Maastrichtse college van bestuur met ingang van dit academisch jaar ook te gaan selecteren. Met een numerus fixus van vierhonderd plaatsen is de Maastrichtse BMS-opleiding nog altijd de grootste van Nederland. Toch hebben zich dit jaar maar 175 mensen aangemeld. Hoe kan dit? Augustijn: "Een numerus fixus heeft in de regel als effect heeft dat veel minder studenten zich inschrijven of een poging doen." Dat beaamt opleidingsdirecteur Jan Theys. Studenten moeten zich al op 15 januari aanmelden, dat is erg vroeg en omdat toekomstige studenten dit (nog) niet gewend zijn, wordt dat wellicht door een deel vergeten. Studenten hebben overigens bij een fixus vaak het idee dat het gaat over een selectie gebaseerd op kennis binnen het domein, iets wat hen kan afschrikken." Maar dat is hier niet het geval, zegt hij.

Daarbij wordt BMS vaak gebruikt als 'parkeerstudie' voor mensen die zijn uitgeloot voor geneeskunde. Vorig jaar vreesde men in de faculteitsraad van Health, Medicine and Life sciences (FHML) nog dat een fixus bij BMS zou kunnen zorgen voor een overloop naar gezondheidswetenschappen (GW). Maar wie naar de voorlopige cijfers kijkt, ziet bij GW geen gigantische stijging. Waarschijnlijk hebben studenten uiteindelijk toch voor een andere opleiding of universiteit gekozen.

Overigens liet Mirjam oude Egbrink, portefeuillehouder onderwijs van FHML, vorig jaar ook aan de faculteitsraad weten dat – mocht de verwachte toeloop uiteindelijk uitblijven – de maatregel altijd weer afgeschaft kan worden. Steeds meer Duitsers, Belgen of studenten uit andere (niet) Europese landen weten hun weg te vinden naar Maastricht: van alle eerstejaars heeft 64 procent geen Nederlands paspoort. Volgens Augustijn is de stijging (vorig jaar 60 procent) "relatief groot doordat de dalende inschrijvingen bij BMS voor een flink deel te maken hebben met het wegblijven van juist Nederlandse studenten, die de opleiding mogelijk gebruikten als parkeerstudie."

Wendy Degens

De flinterdunne solidariteit met Oekraïne

De onderzoekers van de universiteit van Kharkiv met wie ik aan een paper werk, kijken wat bedrukt tijdens de Zoom-bijeenkomst. Ze hebben weinig aan hun onderzoek kunnen doen. Stroomuitval en luchtalarm maakten het onmogelijk. En sinds vlakbij de basisschool een Russische raketaanval enkele mensen heeft gedood, zijn de kinderen thuis. De Russische invasie heeft ook zijn weerslag op de wetenschap in Oekraïne. Uit een net verschenen rapport van de CEPR (Centre for Economic Policy Research) blijkt dat het aantal Oekraïense onderzoekspublikaties vorig jaar met 10 procent is afgenomen. Een paar maanden geleden kreeg ik van de Universiteit van Amsterdam - mijn alma mater - het verzoek geld te doneren voor een crowdfunding om een noodfonds op te zetten voor Oekraïense studenten. Ik gaf graag. Na de oorlog zijn goed opgeleide mensen hard nodig in Oekraïne. De universiteiten zelf droegen ook hun steentje bij door Oekraïense studenten hetzelfde collegegeld in rekening te brengen als Nederlandse en EU-studenten. De generositeit en solidariteit met Oekraïne is bij de UvA slechts van korte duur gebleken. Vanaf dit jaar betalen eerstejaars Oekraïense studenten aan de UvA hetzelfde collegegeld als rijke studenten uit China, Saoedi-Arabië of andere niet-EU landen. Geen 2314 euro maar tien- tot vijftienduizend euro. Dat maakt studeren in Nederland voor hen praktisch onmogelijk. Acht van de dertien universiteiten rekenen dit jaar het hoge collegegeldtarief, slechts vijf - waaronder godzijdank de UM - houden vast aan het lage collegegeldtarief.

De UvA vindt dat het ministerie van Onderwijs (OCW) moet opdraaien voor het collegegeld van Oekraïense studenten. De UvA wil wel solidair zijn maar de rekening ervan moet door het ministerie of door haar alumni worden betaald. Aan deze principeloze en louter op geldbeluste universiteit wil ik nooit meer geld geven.

Uit het CEPR-onderzoek bleek dat de Russische invasie tot een wetenschappelijk isolement van Oekraïense onderzoekers en universiteiten heeft geleid. Buitenlandse onderzoekers reizen niet meer naar Oekraïne en de solidariteit die universiteiten als de UvA zeggen te hebben, blijkt flinterdun. Om daar iets aan te doen, heb ik besloten volgende maand in Kiev een aantal colleges te gaan geven.

Wim Groot,
hoogleraar gezondheidseconomie en hoogleraar evidence based education

Foto: Joey Roberts

Rust vinden in een groene UB

Het duurt nog even – zeker tot begin 2024 – maar dan zal de universiteitsbibliotheek (UB) in Randwyck een ware metamorfose hebben doorgemaakt, althans dat beloven de ontwerpers die tegen de wanden zijn geplakt. We zien veel hout, groen, lichte kleuren en ronde vormen. Wie nu door het glas naar binnen spiekt, ziet er nog vrij weinig van. Er staan vooral met plastic afgedekte boekenkasten (zie foto). Studenten worden doorverwezen naar de tijdelijke UB aan het Endepolsdomein 150, het vroegere gebouw van de Maastricht School of Management, inmiddels in handen van de

universiteit. "Maar ook de derde etage van de UB aan de Universiteitssingel 50 is nog steeds open. Daar hebben we tweehonderd studielekken. Samen met die aan het Endepolsdomein zijn het er zevenhonderd, net zoveel als voorheen", voegt Meike Kerkhofs, projectleider innovatieve learning spaces, toe. De renovatie van de bieb is onderdeel van de verbouwing van de Universiteitssingel 50, een pand dat ruim dertig jaar oud is. Verouderde materialen worden vervangen en ruimtes worden anders ingedeeld om te voldoen aan de huidige (lab)behoefes.

De nieuwe bibliotheek moet "rust" uitstralen, vertelt de architect in een korte video op de site van de UB. Bij de keuzes voor materialen, kleuren en vormen is vooral rekening gehouden met de gebruiker, legt hij uit. De gebruiker: vooral de student dus. Die heeft zich vooraf – in werkgroepen – al mogen bemoeien met de creatie, net als onderwijsbureaus en directies van de verschillende faculteiten, vertelt Kerkhofs.

Tot slot, een vraag over al dat groen. In het ontwerp zijn hele wanden omgetoverd tot groene tapijten en balustrades 'versierd' met varens en hangplanten. Een bewateringssysteem komt er hoogstwaarschijnlijk niet. Wie gaat al die planten in leven houden? "Dat wordt nog uitgezocht, maar vanuit centraal is er een (onderhouds)contract met een externe partij." En anders kunnen studenten wellicht met een gieter in de weer. Dat kan ook rustgevend zijn.

Wendy Degens

serie maatschappelijke impact van onderzoek

Een publicatie in *Nature of The Lancet* is tegenwoordig minder belangrijk dan de maatschappelijke impact van de bevindingen. Wat hebben UM-studies in de afgelopen jaren teweeggebracht? Deze week: hoe Maastrichts onderzoek ervoor zorgde dat nieuwe wetgeving wordt getoetst op de gevolgen voor de grensregio's.

Elke nieuwe wet testen op betekenis voor grensregio's

Martin Unfried en Pim Mertens Foto: Ellen Oosterhof

In coronatijd drong het pas diep tot iedereen door: een vuurwerkverbod zorgt echt voor minder letsel, minder patiënten en minder druk op de gezondheidszorg. Daarop stelden twee Kamerleden een landelijk vuurwerkverbod voor. Het wetsvoorstel ligt klaar voor behandeling in de Tweede Kamer. Of een verbod te handhaven valt, is nog maar de vraag. Maar ook: wat betekent dit voor de grensregio's? "Kijk naar wat er vorig jaar in Baarle-Nassau gebeurde", zegt Pim Mertens, wetenschappelijk coördinator van ITEM, het kenniscentrum voor grensoverschrijdende samenwerking, verbonden aan de UM. "Er ontstonden ellenlange files omdat Nederlanders massaal vuurwerk gingen inslaan in het Belgische Baarle-Hertog, net over

de grens. De overlast in het Nederlandse dorp was zo groot dat er straten zijn afgesloten en Dixies langs de weg zijn geplaatst om wildplassen te beperken. Het zorgt voor veel spanningen in de regio."

Een nationaal vuurwerkverbod is in de grensregio's nauwelijks te handhaven, zo blijkt ook uit onderzoek van ITEM. "Dat komt door de internationale verschillen in regelgeving. In België mag je het hele jaar door vuurwerk kopen, in Nederland niet. Welke knallers en vuurpijlen wel en niet zijn toegestaan verschilt ook. Daarom moet je

in Benelux-verband gezamenlijke afspraken maken. Nederland is dit jaar voorzitter, dus dat komt goed uit, lijkt me."

Motie

ITEM doet sinds 2015 onderzoek naar de effecten van landelijke beleid op de grensregio's, vaak in opdracht van provincies of gemeenten. Denk aan beleid over thuiswerken (waar UM-medewerkers die in België of Duitsland wonen, al jaren mee worstelen), wetgeving over cannabis of btw-verhogingen. "In 2019 bekeken we de gevolgen van een

wet (WNRA) die regelde dat universiteitsmedewerkers per januari 2020 geen ambtenaren meer zijn. Voor grenswerkers bleek dat ingrijpende consequenties te hebben, onder meer voor de ziektekostenverzekering en de pensioenvoorziening."

En toen kwam de steen aan het rollen, zegt Martin Unfried, (Duitse) onderzoeker bij ITEM, een van de twaalf medewerkers. "In de Eerste Kamer vroegen leden zich af of een 'grenstoets' niet standaard bij elke nieuwe wet moest plaatsvinden. Niet lang daarna werd er een motie in de Tweede Kamer aangenomen om grenseffecten meer gewicht te geven in beleid. Het ministerie van Binnenlandse Zaken nam toen contact met ons op: willen jullie een methode op papier zetten waarmee onze ambtenaren die effecten in kaart kunnen brengen?"

Monster

ITEM heeft toen een handleiding gemaakt en sinds 2021 zijn ministeries verplicht om de grenseffecten te meten van elke nieuwe wet. Daarmee is Nederland het eerste EU-land dat zichzelf zo'n check oplegt.

Mertens: "De handleiding bestaat slechts uit een kort lijstje met vragen. Aan de hand daarvan kunnen ambtenaren snel bepalen of een wet gevolgen heeft voor grensregio's en nader onderzoek nodig is. De grenstoets moet ook weer geen administratief monster worden."

Gaan de ambtenaren er serieus mee aan de slag? Mertens: "We hebben afgelopen zomer een workshop gegeven voor verschillende ministeries." En dat is geen overbodige luxe, want uit een evaluatie blijkt dat ambtenaren nauwelijks nader onderzoek naar grenseffecten nodig vinden. "Bij zo goed als elke nieuwe wet luidt de conclusie dat een extra toets niet nodig is. Of ambtenaren hebben er helemaal geen oog voor, of ze vinden het te veel werk. We zijn dat nu aan het uitzoeken."

Wiettoerisme

ITEM - oftewel Institute for Transnational and Euregional cross-border cooperation and Mobility - werkt niet alleen voor de Nederlandse overheid, maar ook voor de Europese Commissie en op dit moment voor de Duitse regering. Unfried: "Duitsland is van plan om cannabis te legaliseren. En de gevolgen daarvan zullen in Nederland en België goed te merken zijn. Maar hoe precies is nog de vraag. Je kunt verwachten dat het aantal Duitsers dat in Nederland zijn wiet haalt, afneemt."

Mertens: "En dat geldt misschien ook voor een deel van de Belgen. Die komen niet meer naar Nederland, maar gaan naar Duitsland. We gaan het plan vanuit de verschillende perspectieven onderzoeken. Want hoe blij zijn de Duitsers straks met het wiettoerisme? Zullen ze dat proberen te voorkomen?"

"In de Eerste Kamer vroegen leden zich af of een 'grenstoets' niet standaard bij elke nieuwe wet moest plaatsvinden"

Reacties op wetsvoorstel internationalisering

Letschert: "Ik hoop niet dat het leidt tot polarisatie binnen de UM"

Er zijn meer dan tweehonderd reacties binnengekomen op het wetsontwerp 'Internationalisering in Balans' dat de toestroom van buitenlandse studenten in goede banen moet leiden. Sommigen zijn enthousiast, universiteiten en hogescholen kraken het. Ook binnen de Universiteit Maastricht zijn er zorgen en vragen.

De eerste versie van het wetsvoorstel stond tot vorige week online voor een zogenoemde internetconsultatie. Iedereen mocht erop reageren van demissionair minister Robbert Dijkgraaf. In een

notendop komt het hierop neer: universiteiten krijgen meer mogelijkheden om de instroom van buitenlandse studenten te beheersen, maar de overheid wil ook scherper kijken naar de voertaal van bacheloropleidingen.

Bovendien zouden buitenlandse studenten enige kennis van de Nederlandse taal moeten opdoen.

Lerarentekort

De universiteiten hebben grote moeite met de huidige versie van het voorstel, blijkt uit de reactie van koepelvereniging UNL. Ze denken dat het niet uitvoerbaar is. Waar halen ze bijvoorbeeld de docenten Nederlands vandaan om al die buitenlandse studenten Nederlands te leren? Er is nu al een lerarentekort. Sowieso zou de overheid zich niet moeten bemoeien met het curriculum van opleidingen, dus ook niet met de taallessen, aldus de UNL. Daarbij kunnen sommige opleidingen niet meer buiten hun internationale instroom. "Een aantal unieke kleine studies wordt in hun voortbestaan bedreigd als de opleiding verplicht in het Nederlands moet worden onderwezen", waarschuwen de universiteiten. Laat het taalbeleid maar aan ons over, adviseren ze.

Hoepels

De Universiteit Maastricht stuurt ook een eigen bericht de wereld in. Dat doet ze "vanwege de specifieke positie van de UM: de meest internationale universiteit van Nederland", staat er geschreven op de website. Het is geen onbekend verhaal, want collegevoorzitter Rianne Letschert hamert al maanden op het 'eigen unieke profiel': een instelling in een grens- en krimpregio die grote baat heeft bij het aantrekken van internationale talenten. Met andere woorden: als de wet er doorheen komt (wat nog lang niet zeker is), wordt de UM met al haar Engelstalige bachelorprogramma's opgezadeld met een groot probleem. Dat werd ook vorige week duidelijk tijdens een vergadering van een van de universiteitsraadscommissies waar het wetsvoorstel ter sprake kwam. Als tweederde van de bacheloropleiding Nederlandstalig is, wordt de studie aangemerkt als 'Nederlands', legt Daphne van Dongen, beleidsadviseur, uit. Is dat minder dan tweederde, dan krijgt die het stempel 'anderstalig' en moet je als instelling toestemming vragen aan de minister en "door allerlei hoepels springen". Geldt dat dan alleen voor nieuwe opleidingen, wil een studentraadslid weten. Nee, benadrukt Letschert, dat geldt voor alle bacheloropleidingen van de UM. De masters zijn uitgezonderd. Teun Dekker, U-raadsvoorzitter, vraagt zich af wat er onder 'Nederlands' wordt verstaan; gaat het om de taal van colleges, de literatuur of de conversatie in de onderwijsgroep? Dat is nog onduidelijk, luidt het antwoord.

Taalles na de studie?

Buitenlandse bachelor- én masterstudenten zullen Nederlands moeten gaan leren (5 studiepunten in de bachelor, dus 140 uur, en 2 studiepunten in de master). "Mag die taalles ook na de studie, voordat je de arbeidsmarkt op gaat?", klinkt het in de commissievergadering. Nee, de taallessen moeten in het curriculum worden geschoven. Letschert benadrukt de complexiteit van het 'internationaliseringsdossier', zeker nu er nieuwe verkiezingen op komst zijn. De veertien universiteiten in Nederland proberen samen oplossingen te bedenken, vertelt ze (één gezamenlijk voorstel richting Den Haag is makkelijker dan veertien verschillende ideeën), maar dan moet er wel min of meer consensus zijn en zover is het nog niet. Letschert: "Laat ik helder zijn: ik ben niet tegen Nederlandse studies, zeker niet. Het is soms ook heel evident dat ze in het Nederlands worden gegeven, denk aan Nederlands recht of Nederlandse taal, Nederlandse cultuur. Maar vraag je me of alle universiteiten deze moeten aanbieden, dan zeg ik: 'Ik denk het niet.'"

Polarisatie

Binnen de UM zijn de meningen verdeeld,

merkt Letschert: "Ik hoop niet dat het leidt tot polarisatie. Onze buitenlandse medewerkers voelen zich door de hele discussie in Nederland gestigmatiseerd en niet welkom. En Nederlandse medewerkers die niet meer les kunnen geven in hun eigen taal zijn ook gefrustreerd."

Braindrain

Internationale talenten zijn zeer gewenst in Maastricht, en nodig voor deze regio, benadrukt Letschert. "Gelukkig vinden velen uit de EU ons aantrekkelijk." Maar de koers is ook "egoïstisch". Het woord 'braindrain' valt. "We hebben een verantwoordelijkheid ten opzichte van al die landen waar studenten vandaan komen, Bulgarije, Spanje, Kroatië, noem maar op. Hoe doe je het goed? Laten we daar ook over nadenken."

Wendy Degens/ HOP

Reacties uit het hele land

Online zijn heel wat reacties van individuen te lezen. "Pak van m'n hart", schrijft een van hen. "Ik vind het zeer belangrijk dat mijn kinderen de studie van hun keuze in het Nederlands kunnen volgen. Dat is nodig om hun taalvaardigheid – in brede zin – op het juiste niveau te krijgen."

Een internationale student reageert juist gepikeerd op het wetsvoorstel. "Stoppen met kleine programma's die niet kunnen draaien zonder internationals en het aanleren van Nederlands aan studenten die grosso modo niets met de taal gaan doen zal het systeem alleen maar meer belasten." De student betaalt liever een hoger collegegeld zodat er meer kan worden geïnvesteerd in onderwijs en huisvesting. Het voorstel biedt "absoluut geen oplossing", schrijft een anonieme Nederlandse afgestudeerde. "Ik heb zelf een voornamelijk Engelstalige bacheloropleiding afgerond. De taal zorgde voor een internationale leeromgeving waarin zowel de diversiteit van de studenten als van de docenten en het lesmateriaal mij nieuwe inzichten hebben gegeven die een voornamelijk Nederlandstalige studie niet had kunnen bieden."

Maar de Nijmeegse hoogleraar in de Nederlandse literatuur- en cultuurgeschiedenis Lotte Jensen – uitgesproken criticus van de verengelsing – noemt het een uitgebalanceerd voorstel dat tegemoet komt aan een "breed gedeelde wens". Volgens haar is het wel degelijk goed uitvoerbaar. "Zeker wanneer je bedenkt in welk tempo opleidingen over zijn gegaan op het Engels. Een omgekeerde beweging is net zo goed denkbaar en uitvoerbaar."

HOP

Ghost writing, ChatGPT, de nieuwe plagiaat- checker herkent het Ghost writing, ChatGPT, de nieuwe plagiaat- checker herkent het

Slecht nieuws voor studenten die hun kaarten hebben gezet op ChatGPT. Vanaf september werkt de UM met een nieuwe plagiaat-detector, die ook AI kan opsporen. Maar hoe groot is de pakkans?

Tekst: Maurice Timmermans
Illustratie: Bas van der Schot

Sinds 2020 werkte de UM met plagiaatchecker Ouriginal, maar hierover kwamen aardig wat klachten binnen van docenten en examencommissies. Het is nooit keihard aangetoond, maar het vermoeden is toch dat Ouriginal steken laat vallen, zegt Charles Bollen, coördinator van de digitale leeromgeving van de UM. “Een paar keer zag deze checker plagiaat over het hoofd omdat die niet beschikte over de tijdschriften van waaruit de teksten waren gekopieerd.”

Een ander nadeel van Ouriginal: niet gebruiksvriendelijk. “Je klikte wat af voordat je een paper had gecontroleerd”, zegt Maarten van Wesel, plagiaatdeskundige bij de universiteitsbibliotheek. “Bij honderden werkstukken kost dat gigantisch veel tijd.”

Bij de nieuwe plagiaatchecker van de UM, Turnitin Originality, gaat dat volgens Van Wesel een stuk sneller. “Deze software is van het gelijknamige Amerikaanse bedrijf dat op dit moment de markt domineert. Na een aanbesteding is de UM met dit bedrijf in zee gegaan. Per september worden alle werkstukken en scripties met Turnitin Originality gecontroleerd op plagiaat.”

Bedrijfsgeheim

Bij plagiaat worden ideeën of woorden uit eigen of anderen werk overgenomen zonder daarnaar te verwijzen, dus zonder bronvermelding. Bij gebruik van ChatGPT of andere vormen van artificiële intelligentie is er strikt genomen geen sprake van plagiaat, omdat er originele tekst wordt gegenereerd. Maar ook dat is ontoelaatbaar want niet geschreven door de student zelf.

Turnitin Originality kan teksten van ChatGPT en andere AI boven water krijgen. “Volgens het bedrijf zelf slaagt de software daar heel goed in”, zegt Van Wesel, “maar dit moet in de praktijk blijken. De kans dat het lukt, is in ieder geval groter naarmate er meer AI in een tekst is verwerkt.”

Hoe de detector AI boven tafel krijgt, is een bedrijfsgeheim, zegt Bollen. “Daar laat de producent maar weinig over los.”

AI is bekend dat een analyse van de zinsbouw hierbij een rol speelt.

De vraag is echter: hoe belangrijk is het opsporen van AI, als het leeuwendeel van de docenten chatbots niet wil verbieden, maar integreren in het curriculum. “Dat klopt”, zegt Bollen. “Voor zover ik weet is er geen enkele UM-faculteit die AI in de ban doet. Als je ChatGPT als hulpmiddel gebruikt en daarna je eigen verhaal schrijft, kun je ervan leren. Ook al

Als je ChatGPT als hulpmiddel gebruikt en daarna je eigen verhaal schrijft, kun je ervan leren. Ook al kloppen AI-teksten niet altijd

kloppen AI-teksten niet altijd.”

Zelfplagiaat

Ook komen studenten niet meer weg met *ghost writing*, waarbij je een werkstuk van een ander inlevert. Of van een zogeheten *paper mill*, waar je een paper of scriptie kunt bestellen tegen betaling.

Een oud-studente cultuur- en maatschappijwetenschappen gebruikte verschillende alfabetten in haar scriptie. Ze gebruikte cyrillische letters als de P en de R, die ook in het westerse alfabet voorkomen. Tien jaar geleden kon je plagiaatsoftware daarmee het bos in sturen, maar ook dat is verleden tijd. Turnitin Originality heeft dit in de smiezen. Onderzoekers hebben een eigen plagiaatchecker, iThenticate, ook van het bedrijf Turnitin, waar ze zelf hun artikelen (en proefschriften) doorheen mogen halen voordat ze die aanbieden aan *journals*. Studenten mogen dat niet. Waarom niet?

Bollen: “Ze kunnen dan van tevoren checken of ze door de mand zullen vallen. Zo niet, dan kunnen ze veilig plagiëren.” Van Wesel: “Voor onderzoekers is die check begrijpelijker. Zij werken vaak in teamverband met collega’s in het buiten-

land, die ze niet altijd goed kennen. Via een check kun je voorkomen dat je in de problemen raakt door een misstap van een ander. Ook kunnen onderzoekers die veel schrijven, controleren of ze zich niet schuldig maken aan zelfplagiaat. Dat kan zomaar gebeuren als je steeds over dezelfde thema’s publiceert.”

Literatuurverwijzingen

Nadelen van Turnitin Originality zijn er ook. Deze detector is twee keer zo duur als Ouriginal, en veel duurder dan SafeAssign, waar de UM in het verleden lang mee heeft gewerkt. SafeAssign was gratis, want onderdeel van Blackboard, maar had nóg een groot voordeel. Als de plagiaatscore 10 procent bedroeg, dan betekende dat: de kans op plagiaat in dit paper is 10 procent. Wie vierhonderd werkstukken moest nakijken, kon dit paper met een tamelijk gerust hart accepteren. Turnitin Originality (en Ouriginal) werkt anders. Als er 10 procent uitrolt, dat betekent dat: 10 procent van de tekst is geplagieerd. Van Wesel: “Dit paper kun je niet ongemoeid laten, want misschien is de hele conclusie letterlijk overgeschreven.” Bollen: “We hebben tijdens de aanbesteding nog extra gesprekken met Turnitin hierover gevoerd. We wilden weten of de

percentages in de stijl van SafeAssign konden worden gepresenteerd, maar nee, dat kon niet.”

Schuldig

Is de pakkans met Turnitin Originality groter? “Dat durf ik niet te zeggen”, zeggen beiden in koor. “Wel is het afschrikwekkend effect groter”, denkt Van Wesel. “Vergelijk het met stoplichten. Als je ziet dat er een flitser in de buurt staat, bedenk je je wel twee keer voordat je over de schreef gaat.”

Onderzoekers moeten een eed afleggen, waarin ze publiekelijk beloven dat ze zich te allen tijde zullen houden aan de regels van wetenschappelijke integriteit, voordat ze aan hun proefschrift beginnen, zegt Bollen. “Misschien moeten we dat ook aan studenten vragen. Aan sommige universiteiten gebeurt dat al.” Van Wesel: “Maar het is de vraag of dat helpt. Je hebt twee soorten plagiërende studenten. Zij die er in moreel opzicht geen probleem mee hebben om te frauderen. Deze groep zal zich weinig aantrekken van een eed. En studenten die uit tijdgebrek of stress over de schreef gaan. Die laatste groep heeft andere problemen en voelt zich waarschijnlijk hartstikke schuldig.”

nieuws

Hogere tabaksaccijnzen; roken wordt weer duurder

“We halen onze sigaretten uit Luxemburg”

Dinsdag was het Prinsjesdag. De dag waarop Koning Willem-Alexander de jaarlijkse miljoenennota presenteert. Daarin staan allerlei plannen en keuzes van het kabinet voor het komende jaar. Zo gaat ook de accijns op tabak omhoog. Laten rokers hun sigaretje voortaan liggen? Observant vroeg het aan studenten voor de universiteitsbibliotheek in de binnenstad.

Een pakje met twintig sigaretten zal volgend jaar ruim €10 kosten. Ondanks het strenge rookvrije beleid rond de universiteitsgebouwen, weten studenten toch hun weg te vinden om zichzelf net buiten het terrein in hun nicotinebehoefte te voorzien. Zo ook de Italiaanse Martino Oliveri. Hij rolt zijn sigaretten zelf met tabak, want dat is goedkoper. Wanneer hij hoort over de accijnsverhoging, grijnst hij. “Alweer? Nou dan ga ik langer doen met mijn pakje.”

“Pas als de accijns drastisch omhoog gaat, zullen mensen het merken” meent de Italiaanse medestudent Emma Villa. Zij gebruikt een IQOS apparaat, waarin tabaksstiks verwarmd worden. “Men zegt dat het gezonder is, omdat je de tabak niet verbrandt, maar alleen opwarmt. In Italië is het heel populair.” De prijsverhoging zal beide Italianen echter niet doen stoppen. Voor Villa is de verhoging wel een reden om te minderen. “Mijn ouders steunen mij financieel, maar weten niet dat ik rook. Het budget is dan ook puur gebaseerd op levensonderhoud.”

Twee Duitse International Business studenten (die niet met hun naam in de krant willen) denken dat de maatregel geen enkel nut heeft. “Mensen kopen het toch wel, en als het duurder wordt, gaan ze de grens over.” Precies één van de knelpunten van de maatregel: grensfecten. Door de internationale ligging kunnen sigaretten door Maastrichtse studenten mak-

Foto: Observant

kelijk over de grens gehaald worden. “Vrienden uit Luxemburg brengen sigaretten mee. Door ze in grote getalen te kopen, betaal je maar €5 per pakje.” Ze vinden ook dat de overheid een stukje autonomie wegneemt met deze beslissing. “Uiteindelijk wil ik zelf weten wat ik met mijn lichaam doe. Niet alles zou bepaald moeten

worden door de overheid.”

“Mensen met een iets kleinere portemonnee zullen misschien stoppen”, zegt Kevin van Wesel, student Economics and Business Economics, maar ook hij stipt het punt van een ‘grensregio’ aan. Voor Limburgers en Brabanders heeft de accijnsverhoging helemaal niet zo’n groot effect.

Zij halen hun sigaretten gewoon in België”, zegt hij. Zelf gaat Van Wesel, die gelegenhedroker is, ook niet minder roken. “Mijn moeder koopt haar tabak al in België. De volgende keer vraag ik of ze ook wat voor mij meeneemt.”

Lotte van de Loo, Simon Wirtz

colofon

Redactie Riki Janssen (hoofdredacteur),

Wendy Degens, Peter Doorakkers, Cleo

Freriks, Marion Janssens (redactie-assistent),

Lotte van de Loo, Maurice Timmermans,

Dennis Vaendel, Simon Wirtz

Telefoon 043 3885390

E-mail observant@maastrichtuniversity.nl

Website www.observantonline.nl **Aan dit**

nummer werkten mee Line-Marie Eich-

horst, Wim Groot, **Ontwerp en illustraties**

Simone Golob **Vertalingen** o.a. B. Wall & P.

Nekeman, Maud Bovelander

Druk Janssen/Pers Gennep **Abonnementen**

Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en diverse locaties in Maastricht, belangstellenden kunnen de krant thuisgestuurd krijgen voor € 45 per academisch jaar

Paartjes /advertenties Zie alle info onder het kopje ‘service’ op onze site.

paartjes

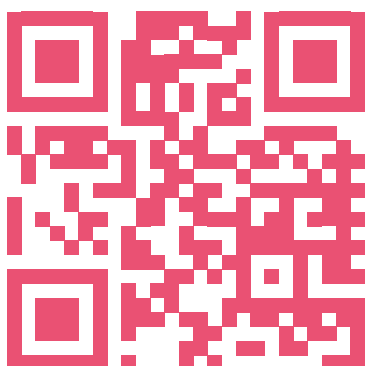
Voor hetzelfde geld staan de paartjes iedere week ook op internet:

www.observantonline.nl

FURNISHED ATTIC ROOM (33M2)
FOR RENT IN MAASTRICHT-
NORTH FOR 5 DAYS/WEEK(MO-
FRIDAY). €600/MONTH
INCL SERVICE COSTS. INFO:
H.PESGENS@GMAIL.COM

Paartjes

Lever uw paartjes-advertentie digitaal in, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paartjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden Paartjes te weigeren.

DE MEDEDELINGEN VAN DE
UNIVERSITEIT, FACULTEITEN,
SERVICECENTRA EN STUDENTEN-
ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP
WWW.OBSERVANTONLINE.NL